యువతరం కదిలిందా?

ప్రఫుల్లచంద్ర

ఆగస్టు పదిహేను ...

కాకినాడ రైల్వే ప్లాట్‌ఫాం మీది కుర్రకారు ఫెళ ఫెళ లాడిపోతోంది. గోల, కేకలు, అరుపులు - స్వతంత్ర దిన చిహ్నాలు!

గోల భరించలేక సోమసుందరం ముఖం చిట్లించు కున్నాడు.

సర్కార్ ఎక్స్‌ప్రెస్ ప్లాటుఫాం మీదకు వస్తున్న కొద్దీ విద్యార్థుల గోల, హర్షాతిరేకం ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ట్రెయిన్ ఆగగానే విద్యార్థులందరూ బిల బిల ఎక్కేసారు. ట్రెయిన్ నిండా వాళ్ళే. బెర్తులూ, సీట్లూ అన్నీ ఆక్రమించేసారు. వాళ్ళెవరూ టికెట్ కొనలేదని తెలుస్తూనే వుంది. స్వతంత్ర దినోత్సవం అంటే టికెట్ లెస్ ట్రావెల్!

కాని టికెట్ వున్న ప్రయాణీకులు మాత్రం నిల్చోడానిక్కూడా చోటు లేక అవస్థ పడుతున్నారు. సోమసుందరం అసహనంగా చుట్టూ చూసాడు. తనూ, భార్య, కొడుకు, కూతురూ — కట్టకట్టినట్లు నిలుచున్నారు. తన ప్రక్కనే ఒక ముసలమ్మ, మనవడు — పల్లెటూరి వాళ్ళలా వున్నారు.

అసలే చోటు లేక ఉక్కిరి బిక్కిరిగా అవస్థ పడుతుంటే, అందర్నీ నెట్టుకుంటూ, పరాచికాలాడుతూ, అరుస్తూ విద్యార్థులు — కంపార్ట్‌మెంట్ ఈ చివరి నుండి ఆ చివరకు అదేపనిగా తిరుగు తున్నారు.

వాళ్ళ దృష్టి తన కూతురు మైథిలి మీద పడినట్లు గ్రహించాడు సుందరం. ఆమెను రాసుకుని, నెట్టుకుని, కామెంట్స్ రువ్వుతూ అటూ యిటూ తిరుగుతున్నారు వాళ్ళు.

సుందరం గుండె భగ్గుమంది. కూతురు వైపు ఓరగా చూసాడు. తల వంచుకుని విగ్రహంలా ఉండిపోయిందామె, తల్లి వర్ధనమ్మని ఆనుకొని. కొడుకు కిషన్ — వాళ్ల బండ కామెంట్స్ ఎవరికో అయినట్లు — నవ్వుకుంటున్నాడు.

చూపించిన హీరోయిజం చాలనుకున్న కొందరు అర్భకులు సామర్లకోట స్టేషన్‌లో దిగిపోగా ఆ సీట్లలో సర్దుకున్నారు సుందరం కుటుంబం; ముసలమ్మ, మనవడు.

కుందనపు బొమ్మ లాంటి మైథిలిని ఒదిలి పోవాలనిపించలేదు కొందరికి. వాళ్ళు ఎదుటి సీట్లు ఆక్రమించి, జోకులు పేల్చు కుంటున్నారు; ఒక్కటైనా హిట్ కాక పోతుందావి.

సుందరం మనసులోనే వాళ్ళకు పేర్లు పెట్టుకున్నాడు.

కిటికీవద్ద మైథిలికి ఎదురుగా కూర్చున్న వాడు మిస్టర్ జుత్తులు! వాడి తలనిండా, ఛాతి నిండా జుత్తే. షర్ట్ బటన్స్ విప్పేసి చివరి దానికే బిగించాడు. కాస్త నయం!

ఇక రెండోవాడు — జుత్తులు వేసే చచ్చు జోకుల్ని భరిస్తూ, భళ్ళున నవ్వుతూ, అతని ఆజ్ఞలను శిరసావహించే నమ్మకమైన బంటు — మిస్టర్ హనుమంతు.

మిగిలిన వాళ్ళు తాన తందాన గాళ్ళు; కిచకిచగాళ్ళు! మనిషిలా ఉండే కోతిని వానరం అంటాం కనుక కోతుల్లా ప్రవర్తించే వీళ్ళను "వానానరాలు" అనడమే సబబు! ధరించిన దుస్తులు, కేశ సంపద, గొంతు పుష్టిని బట్టి — ఈ దండుకి — మిస్టర్ జుత్తులు నాయకుడు అనుకోవాలి.

వీళ్ళా యువతరం ప్రతినిధులు! — హేళనగా అనుకున్నాడు సుందరం.

వీళ్ళింత బాధ్యతా రహితంగా తయారు కాడాన్కి కారణం ఎవరు?

ఉపాధ్యాయులు! నాయకులు!! పెంచడం చేతకాని తల్లిదండ్రులు!!

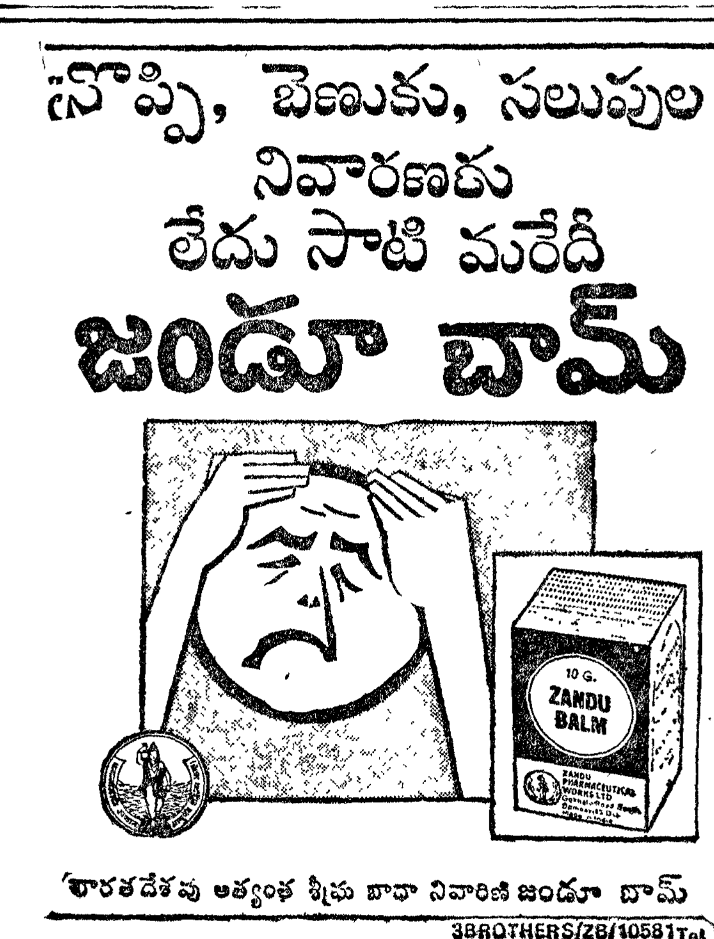

యువతరం కదిలిందా?

మరి తన కొడుకు కిషన్ యువతరం ప్రతినిధి కాడా? అయినా వాడు వీళ్ళలా ఎప్పుడూ ప్రవర్తించడు

అదీ...అదీ... తన పెంపకం!

సగర్వంగా గుండె నిండా గాలి పీల్చుకున్నాడు సుందరం.

విద్యార్థుల అల్లరి శృతి మించి, మాటలకు చేతలు జత అవుతున్నాయి. మిస్టర్ జాత్తులు అసభ్య సినీగీతాలు పాడడం, తాను హీరోయిన్ అయినట్టు మిస్టర్ హనుమంత్ అసహ్యంగా ఒళ్ళు ఊపడం...

అది చూసి కుర్రకారు కిచకిచలు... గోండ్రింపులూ...

పెద్దల అసహనం...గుర్రు.

తలవంచుకుని కూర్చున్న మైథిలి పెదవులు దరహాసంగా అరవిచ్చుకుని చెక్కిలి కాంతివంతమైంది. లోలోనే వినోదిస్తున్నదామె. గ్రహించిన మిస్టర్ జాత్తులు మరింత రెచ్చిపోతున్నాడు కిషన్ ఉహాటంగానే నవ్వుతున్నాడు. సమీపంలో తండ్రి లేకపోతే అతడూ ఆ గుంపులో చేరేవాడేమో! ఈ గోల అంతా తన చెలి దృష్టిని ఆకర్షించడానికేనని గ్రహించలేని అమాయకుడు కిషన్!

"ఇంద...యింద ... తీసుకో ... ఇప్పుడే స్వంతం చేసుకో..." ఛాతి అసహ్యంగా ఊపుతూ పాడుతున్నాడు జాత్తులు. అతని భుజం చుట్టూ ఒక చేయి వేసి దగ్గరగా లాక్కుంటూ ఛాతి నిమురుతున్నాడు హనుమంత్.

కుర్రకారు ఈలలూ, చప్పట్లూ!

పెద్దల ముఖాల్లో జుగుప్స...అసహ్యం...

విద్యార్థులు – అదలిస్తే ఆబోతులు, కదిలిస్తే కందిరీగలూ అవుతారని – ఎవరి మట్టుకి వారే సహనం వహిస్తున్నారు.

మైథిలిని ఓరగా చూస్తూ "గుంట నవ్వుతోంది గురూ! కాని ముసలాడి ముఖం కందగడ్డ అయింది" గొణిగాడు హనుమంతు జాత్తులు చెవిలో.

ఇక భరించలేక పోయాడు సుందరం. గొంతు సవరించుకున్నాడు "అబ్బాయిలూ! మీరెంతవరకు వెళుతున్నారు?" సాధ్యమైనంత సౌమ్యంగా అడిగాడు జాత్తుల్ని.

ఇక ఈయన నీతిబోధ మొదలెడతారు కాబోలు– అనుకున్నాడు కిషన్. ఇంటో

అయితే తండ్రి చండశాసనుడే. ఎవరే తప్పు చేసినా ముందు సౌమ్యంగానే అదీ యిదీ మాట్లాడి, అసలు విషయాన్కి వచ్చి అర గంట నీతిబోధ చేస్తారు. చెల్లి, తనూ కిక్కురుమనకుండా "బుద్ధిగా" తలలు వంచుకుంటారు. ట్రెయిన్‌లో ఈయన్ని ఎవరు గౌరవిస్తారు? ఉపన్యాసాలు ఎవరు వింటారు? పైగా వేళాకోళం పట్టిస్తారు. ఈయన ఒక అరగంట నోరు మూసు క్కూర్చుంటే చాలు రాజమండ్రి వస్తుంది. మర్యాదా దక్కుతుంది– అనుకుంటూ అసహ నంగా తండ్రి వైపు చూశాడు కిషన్.

"మీ రెక్కడికో మేమూ అక్కడికే తాత గారూ!" మైథిలి వైపు ఓరగా చూస్తూ అతి వినయంగా చెప్పాడు జాత్తులు.

"తాతగారూ! అంటాడా? ఖాయ్" కోపం ముంచుకు వచ్చింది సుందరానికి. తాత గారూ అన్నందుకే అంత కోపం వచ్చింది కాని– హనుమంతు "మావగారూ– అని పిలవరా!" అని జాత్తులు చెవిలో చెప్పిన సలహా విని వుంటే భగ్గుమనేవాడు కాబోలు సుందరం

కాని కోపాన్ని అదిమిపట్టి "నాయన బాబూ! ఏమిటీ గోల" అన్నాడు మృదువుగా.

"గోల కాదండీ, సరదా! స్వతంత్ర దినం కదా!"

"మీ సరదా యితరులను బాధించ కూడదు."

"మేమెవర్ని బాధ పెట్టామండీ!... మిమ్మల్నా?... మిమ్మల్నా?... మిమ్మల్నా?" అమాయకంగా ముఖం పెట్టి– బాధ పడు తున్నవారిని వెదుకుతున్నట్లు ఒక్కొక్కరి ముఖమూ పరిశీలించాడు జాత్తులు.

అతని అమాయక స్వరం, అద్భుత నటన చూసి ముసిముసిగా నవ్వుకున్నారు కుర్రకారు. సూదులతో గుచ్చినట్లుంది సుందరానికి.

"ఈయన యిప్పటికైనా నోరు మూసు కుంటే బాగుండును" అనుకున్నాడు కిషన్.

"స్వతంత్రం అంటే విచ్చలవిడితనం కాదు. నోరు పారేసుకోడమూ కాదు. టికెట్ లేని మీరంతా సీట్లు ఆక్రమిస్తే, టికెట్ వున్న వాళ్లంతా నిలుచున్నారు. ఇది న్యాయమా? స్వతంత్రం అంటే న్యాయాన్ని ఉల్లంఘిం చడమా?"

"ఏమిటండీ! ఊరకుంటున్న కొద్దీ ఉప న్యాసం దంచుతున్నారు! మా వద్ద టికెట్ లేదని ఏ వెధవ చూసాడు?" తీవ్రంగా అంటూ జేబులోని టికెట్ తీసి గాలిలో ఊపి మళ్ళా జేబులో పడేసుకున్నాడు జాత్తులు.

వాళ్లెవరివద్దా టికట్లు లేవని భావిస్తూ వచ్చిన సుందరం ఖంగు తినేసాడు "మా బాగా అయింది" అనుకున్నాడు కిషన్. కాని తండ్రి ముఖం చూస్తే జాలివేసిందతనికి

పాలిపోయిన సుందరం ముఖం చూసి నవ్వుకున్నారు మిత్రులు. తీవ్రంగా ఆలోచి స్తున్నాడు సుందరం– అతని వద్దకు టికట్ ఎలా వచ్చింది? కొన్నాడా? లేక...

"నాయనోయ్! దేవుడోయ్! నేనేం జేతురా భగవంతుడా?" ముసలమ్మ ఉన్న ట్లుండి ఘొల్లుమంది.

రాజమండ్రి ఆసుపత్రిలో ఆమె కూతురు చావు బ్రతుకుల మధ్య ఉంది. రెండు వంద లిస్తేగాని ఆపరేషన్ చేయనని డాక్టరు మొండికెత్తితే అప్పుచేసి డబ్బు తీసుకెళ్తోంది ముసలమ్మ. గొంతెని దోపుకున్న డబ్బు సంచి ఎవరో కొట్టేసారు దానిలోనే టిక్కెట్లూ వున్నాయి. "ఏ నచ్చినోడు కొట్టేసాడోగాని వాడి చేతులు పడిపోనూ! వాడిని మహమ్మారి లాక్కుపోనూ" దీర్ఘాలు తీస్తూ హృదయ విదారకంగా ఏడుస్తున్న దామె.

ముసలమ్మ శోకాలు జాత్తులకు నవ్వు తెప్పించింది. "ఏడిస్తే పోయిన డబ్బు దొరుకుతుందా మామ్మో! ఆ ఏడుపేదో డాక్టరు కాళ్ళు పట్టుకుని ఏడు! లేదా నే నొక కత్తి యిస్తాను నీవే పరపర ఆపరేషన్ చేసెయ్" అన్నాడు గలగల నవ్వుతూ.

అదో పెద్ద జోక్ అయినట్లు తాని తందానలు లబలబలాడితే, వావానరాలు కిచకిచ మన్నాయి.

ఏదో స్ఫురించి తన జేబులు వెదుక్కున్నాడు సుందరం. అతని ముఖం మరింత గంభీరం అయింది.

"కష్టాల్లో వున్న వారిని చూసి నవ్వడం– అదేం సంస్కారమయ్యా?" నొచ్చుకుంటూ అడిగాడు.

"మావగారు మళ్ళీ మొదలెట్టాడు రోయ్" వెకవెక నవ్వాడు హనుమంతు.

"పిల్ల నెవరు నమ్మమన్నారు! కం బొర్లి ఏడుపుచూసి మీబోటి దయార్ద్రహృదయులు తలో రూపాయి పారేస్తారని వేషాలు!" అనేసాడు జాత్తులు.

"ఒరేయ్, ఒరేయ్! ఎంత మాట అన్నా వురా! నేను ముష్టిదాన్నా? నావి వేషాలా?" ఆడపులిలా గర్జించిందామె. కాకపోతే పళ్ళూడిన ముసలి పులి స్వరంలా కీచుగా

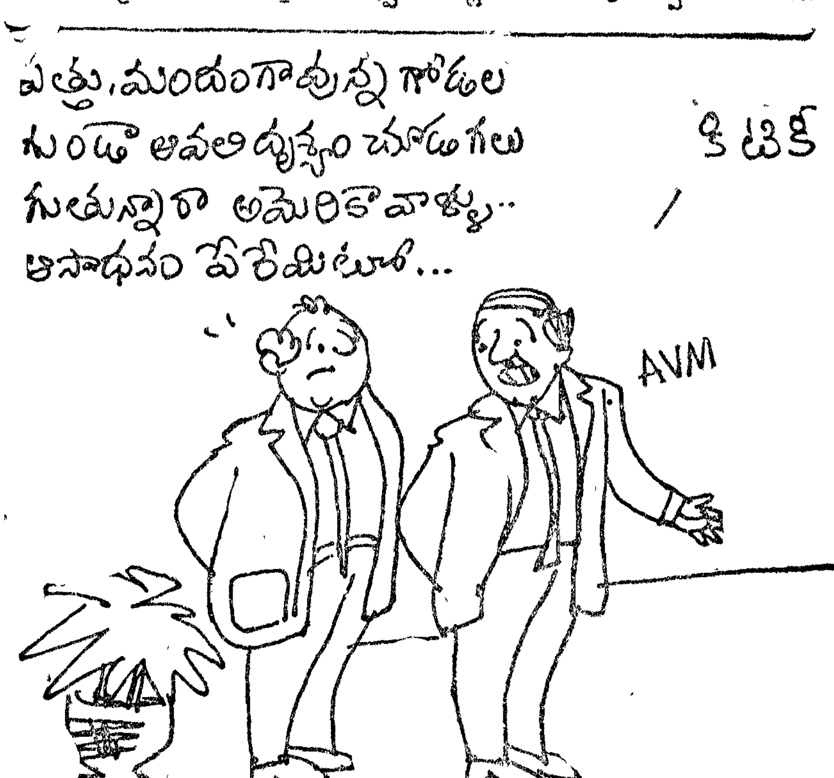

దీర్ఘవ్యాధులకు ఉత్తమ వైద్యం

దురభ్యాసములకు లోనై, దాంపత్యసౌఖ్యం పొందలేనివారికి హెర్నియా, చర్మవ్యాధులకు పోష్టుద్వారా వరిబీజం(బుడ్డ) ఇస్నోఫిలియా ఉబ్బసం (దమ్ము) జీర్ణాశయ(గ్యాస్ట్రిక్) మూత్ర,స్త్రీల వ్యాధులకు ఆపరేషన్ లేకుండా చికిత్స చేయబడును. -రండి

డా॥ దేవత

3/1 బ్రాడీపేట, గుంటూరు. (A.P.)

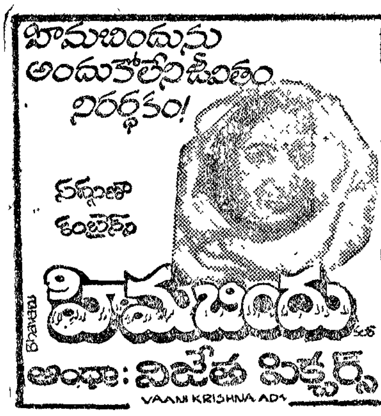

"కర్కశంగా, గరుకుగా ఉండే పళ్లపొడులు మీ పళ్లకు, చిగుళ్లకు హానికలిగించవచ్చు..."

కోల్గేట్ టూత్ పౌడర్‌తో మీ చిగుళ్లను, చెడుశ్వాసను కూడా అరికట్టండి పళ్లను కాపాడుకోండి.

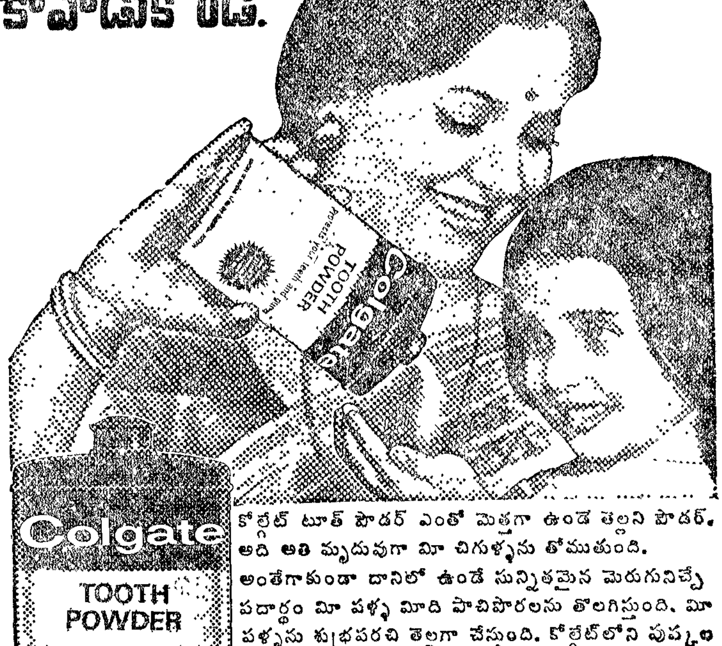

కోల్గేట్ టూత్ పౌడర్ ఎంతో మెత్తగా ఉండే తెల్లని పౌడర్. అది అతి మృదువుగా మీ చిగుళ్లను తోముతుంది. అంతేగాకుండా దానిలో ఉండే సున్నితమైన మెరుగునిచ్చే పదార్థం మీ పళ్ళ మీది పాచిపొరలను తొలగిస్తుంది. మీ పళ్ళను శుభ్రపరచి తెల్లగా చేస్తుంది. కోల్గేట్‌లోని పుష్కలమైన నురుగునిచ్చే చర్య పళ్ళ సందులలోనికి చొచ్చుకుపోయి చెడు వాసనను దంతక్షయకారకములైన సూక్ష్మ క్రిములను తొలగిస్తుంది.

మీ కుటుంబానికి కోల్గేట్ టూత్ పౌడర్‌తో అధునాతనమైన రీతిలో దంతరక్షణ సమకూర్చండి. దానియొక్క చల్లని పిప్పరమెంట్ రుచిని వారంతా మెచ్చుకుంటారు.

TP.G.30TL

యువతరం కదిలిందా?

వినిపించిందా స్వరం మిత్రులకు మహా వినోదంగా వుంది. నవ్వుకున్నారు.

మనవడు తీవ్రంగా వాళ్లవైపు చూసాడు. గాని ఏం చేయగలడు? ఇలా ఎవరి మటుకు వారు— నా కెందుకని ఊరుకోవడం వల్ల— సరియైన ప్రతిఘటన లేక రెచ్చిపోతున్న విద్యార్థులను చూసి యిక కోపం ఆపుకోలేక పోయాడు సుందరం.

"యూ రాస్కెల్! షటప్! నీవు విద్యార్థివా? దొంగవి! ఆమెను ముష్టి దంటావా?" గర్జించాడు సుందరం.

ఈ గర్జన— ముసలి పులి కీచు స్వరంలా లేదు గుండెను జలదరింప జేసి, కర్ణపుటాల్ని బ్రద్దలు చేసేటట్టుంది. మంత్రించినట్టు అందరూ దిగ్భ్రమగా, శిల్పాలా ఉండిపోయారు.

"హుం! మీరా విద్యార్థులు?! యువతరం ప్రతినిధులు?! భావి భారత పౌరులు! కాదు... కానేకాదు...ఒక అసహాయురాలి డబ్బు కాజేసిన నికృష్టులు! నీతి నియమాలపట గౌరవం లేని జులాయిలు! సాటి మానవులను గౌరవించలేని సంస్కారహీనులు! పోరంబోకులు!... ఇచ్చేయ్ ఆమె డబ్బు!" కంచులా మోగింది సుందరం స్వరం.

అప్పటికి స్పృహ వచ్చింది మిత్రులకు. ముఖాలు అరుణిమ దాల్చాయి. చూపులు పదును తేలాయి. స్వరంలో వేళాకోళం పోయి తీవ్రత హెచ్చింది

"మతిపోయి వాగుతున్నావ్. బండి దిగి ప్రాణాలతో యింటికి వెళ్ళాలని లేదా?" అరిచాడు జుత్తులు.

హటాత్తుగా వాతావరణం వేడెక్కిపోయింది. పెద్దలు ఊపిరి బిగబట్టగా, యువకులు ఆవేశంగా చూస్తున్నారు.

"కిటికీలోంచి తోసేస్తే సరి— ముసలాడు రాజమండ్రి కాదు, సరాసరి నరకానికి పోయి యముణ్ణి టికెట్ అడుగుతాడు!" అంటూ హఠాత్తుగా లేచాడు హనుమంతు. లేస్తూనే సుందరం మీదకు లంఘించాడు. ఆపదను ముందుగానే ఊహించిన సుందరం ప్రక్కకు తప్పుకొని— హనుమంతు బాలన్సు తప్పి కిషన్ మీద పడగా — అతని జుత్తు దొరకబుచ్చుకొని తలను క్రిందకు బలంగా నొక్కిపెట్టాడు. అదను కోసం ఎదురు చూస్తున్న మనవడు

తక్షణం లంఘించి జుత్తు్ల్ని చేతుల్ని వెనక్కి విరిచి పట్టుకున్నాడు.

ఇదంతా మెరుపు వేగంతో జరిగిపోగా అందరూ చేష్టలు దక్కి దిగ్భ్రాంతిగా వుండి పోయారు.

ఈ నాటి యువకులకు జుత్తులో నే ప్రాణం! ఆ జుత్తుని సుందరం ఉడుములా పట్టుకునేసరికి—కదిలితే మెడ విరిగేసొప్పితో—హనుమంతు ఒక క్షణం విలవిలలాడి, లొంగి పోయాడు. ఏరువుల మేసి పుష్టిగా పెరిగిన జుత్తుల శరీరం— మట్టి పిసికే మనవడి మోటు చేతుల్లో కరకరలాడిపోయింది కారప్పూసలా! నోరు మెదిపితే నుయ్యో గొయ్యో వున్న వాళ్ళు తన్నేట్టు కనిపించగా వావానరాల కీచకీచలూ, తాని తందానల వంతపాటా ఆగి పోయాయి.

అంతవరకూ నోరు తెరవని పెద లందరూ నోళ్ళు తెరిచారు. "వెధవల్ని తన్నండి... పొడవండి... కిటికీలోంచి తోసెయ్యం"డని కొందరు యువతరం ఫ్యాషన్‌లను అవహేళన చేస్తూ కొందరు, వారి క్రమశిక్షణా రాహిత్యాన్ని దుయ్యబడుతూ మరికొందరు ...

తువ్వాలుతో జుత్తుల చేతుల్ని వెనక్కి విరిచికట్టి జేబులు వెదికాడు మనవడు.

ఆకాశ హర్మ్యలను నిర్మించేక్రొత్తపరికరం!

జపానులోని యుటాని హెవీ ఇండస్ట్రీస్‌వారు ఎత్తయిన భవనాలను నిర్మించేందుకు సహకరించే క్రొత్త పరికరాన్ని తయారు చేసింది. ఇది అతి ఎక్కువ బరువును మోయగల ఒక క్రేన్. దీనికి పొడవైన 'చెయ్యి' వుంటుంది. ఈ చేతి పొడవు 41 మీటరు. ఇది 25 టన్నుల బరువును మోయగలదు. మోయవలసిన వస్తువును పట్టుకోడానికి ఈ చేతి చివరి భాగాన్ని రకరకాల ఆకారాల్లో వుండే విధంగా తయారు చేశారు

డబ్బు కనిపించలేదు.

సుందరం రెండోసారి ఖంగు తినేసాడు. మళ్ళా వాతావరణం మారిపోయింది.

"ఇప్పుడేమంటారు ? అన్యాయంగా మమ్మల్ని అవమానించారు ! ఒరే పల్టెటూరి బైతూ ! విప్పరా నా చేతులు !...ఫ్రెండ్స్ ! ... విజృంభించండి ... ఆ ముసలాడిని తన్నండి..." విజయ చిహ్నాలు కనిపించగానే మహోత్సాహంగా ఆజ్ఞలు జారీ చేసే సైనికాధికారిలా వున్నాడు జుత్తులు.

పరిస్థితి ఎదురు తిరిగే సరికి సుందరం పట్టు సడలింది. హనుమంతు తప్పించుకొని —ఎందుకైనా మంచిదని — దూరంగా జరిగి తనూ అరవడం మొదలుపెట్టాడు. వావావ రాలూ, తాని తందానలు — ముఖాలు చూసుకుంటున్నాయి, ఏం చేయ్యాలో తోచక.

తండ్రి అనవసరంగా తల దూర్చి అవమానం పొందు తున్నందుకు కిషన్‌కి బాధగానే వుంది వర్ధనమ్మ ముఖంలో దిగులూ, ఆందోళనా. మైథిలి తల ఎత్తనే లేదు.

అప్పుడు ...

అంతవరకూ మౌనంగా కూర్చున్న యువకుడు బెర్త్ మీద నుండి కిందకు దూకాడు. "మిస్టర్ ! అనవసరంగా నోరు పారేసుకోకు ! అతడు డబ్బు కొట్టేసి నీ జేబులో దాచడం నేను కళ్ళారా చూసాను" అంటూ హనుమంతు కాలర్ దొరకబుచ్చుకున్నాడు.

స్విచ్ నొక్కినట్టు—చక్‌మని— జుత్తుల్ని ఒదిలేసి హనుమంతు చేతులు వెనక్కి విరిచి పట్టుకున్నాడు మనవడు. అలా పట్టుకోడం అతనికి బాగా అలవాటైన విద్య !

చలికాలంలో వెచ్చదనం అనుభవించండి

కేసరి జీవన్

సేవించండి

శుద్ధమైన కేసరి కల్గిన స్వాదిష్టమైన టానిక్
సంవత్సరం పొడుగునా ఆరోగ్యవంతంగా ఉంచుతుంది

* శరీరాన్ని ఉత్తేజపరుస్తుంది.
* దగ్గు, జలుబును అరికట్టుతుంది
* శారీరక, మానసిక అలసట, అశాంతిని తొలగిస్తుంది.
* రోజంతా శక్తివంతంగా వుండటానికి తోడ్పడుతుంది.

ఝండు

3 BROTHERS/ZKJ/12681 TEL

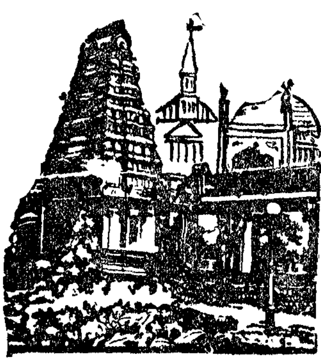

ధర్మపథం

బులుసు వేంకటరమణయ్య

పొగడిక - తెగడిక

లోకంలోని మనుష్యుల స్వభావం పలు విధాలుగా వుంటుంది. కొందరు తమకు ఇష్టం లేనివాళ్ళు మంచివాళ్ళయినా సరే, వారిలో లేని తప్పులను ఆరోపించి నిందిస్తూ ఉంటారు. కొందరు, తమకు ఇష్టమైన వాళ్ళను- వాళ్ళు మంచి వాళ్ళు కాకపోయినా సరే, లేని గుణాలను ఆరోపించి తెగ పొగుడుతారు. కొందరు నిందించినవాళ్ళనే మరి కొందరు పొగుడుతారు. కొందరు పొగడిన వాళ్ళను మరి కొందరు తెగడుతారు. వేర్వేరు మనస్తత్వాలుగల మానవుల స్వభావం యిలా వుంటుంది.

తమ వివరణవలయి తనకు విశ్వాసం ఉన్న వారు తమ్ము ఇతరులు నిందిస్తే బాధపడరు. ఇతరులు తమ్ము కొనియాడితే పొంగిపోరు. వారు దూషణ భూషణలు రెండింటికి అతీతులయి ఉంటారు. తన సమక్షంలో తమరిని పొగడినప్పుడు సిగ్గుతో తల వంచుకుంటారు. ఇలా ఉండడమే ఉత్తమ లక్షణం కూడా. కాని యిలా ఉండేవారు చాలా తక్కువగా మాత్రమే కానవస్తారు. నిస్సంగులు కూడా, ఈ నిందా స్తుతులకు లోనయిపోయి, రాగద్వేషాలను పెంచడమూ ఉండడం కలదు.

ఈ విధంగా నిందను, స్తుతిని లెక్క చేయకుండా ఉన్నా, వీటివల ఒకానొకప్పుడు మేలు కలగడానికి అవకాశం వుంది. చెడు దాని వల ఒకప్పుడు మేలు కలుగుతుంది. మనిషి చంపే పాము విషం ఒకప్పుడు మందులో ఉపయోగపబడి ప్రాణ రక్షణను కలుగచేస్తుంది. "విషమప్యమృతం క్వచిద్ భవేత్" అని విషం కూడా ఒకప్పుడు అమృతమవుతుందని పెద్దల వాక్యం. మనల్ని విరోధులు నిందించినప్పుడు- వారా నిందలో పేర్కొన్న అవగుణాలు మనకు తెలుస్తాయి. అప్పుడు అట్టివి మనకు చేరకుండా జాగ్రత్త పడడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఒకడు పొగడినప్పుడు కూడా ఆ పొగడ్తలో ఉండి, మనలో లేని మంచి గుణాలను అలవరచుకొనుటకు ప్రయత్నించాలనే సంకల్పం కలుగుతుంది.

ఉత్తములు, తమర్ని ఎవరైనా నిందించినా, ఆ నిందను లెక్కచేయక, ఆ నిందలోని అవగుణాలు తనకు కలగకుండా ఉండుటకు అన్ని విధాలా ప్రయత్నించాలి ★

[కులపతి, మాస్టర్ ఇ. కె. గారు తమ శిష్యుని ప్రశ్నకిచ్చిన సమాధానం ఆధారంగా]

హనుమంతు జేబులో రెండు వంద రూపాయినోట్లు దొరికాయి. "అది మీ డబ్బని రుజువేమిటి ?" యింకా దబాయిస్తున్నాడు హనుమంతు.

అప్పు దొరకగానే ఆ నోట్లను దేవుడి పటం ముందుంచి మునలమ్మ పూజ చేసింది. నోట్ల కొనలకు చిన్న పసుపు బొట్లు పెట్టింది. నోట్ల వెనుక మనవడు శ్రీరామ అని రాసాడు.

నోట్లమీద ఆనవాళు సరిపోయాయి. డబ్బు, జుత్తులు వద్ద నున్న టిక్కట్లూ ముసలమ్మ కిచ్చేసాడు యువకుడు. సుందరం జేబులోంచి కొట్టేసిన పాతిక రూపాయలు కూడా హనుమంతు జేబులోనే దొరికాయి.

జుత్తులు టికెట్ చూపించగానే సుందరాన్కి అనుమానం కలిగింది- ఎవరివో కొట్టేసాడని. కాని బయట పెట్టడం ఎలా?

యువతరం కదిలిందా?

చీకట్లో గుద్దులాట వలె మొండిగా విజృంభించి చివరకు విజయం సాధించాడు.

పావుగంట క్రితం వరకూ జుత్తులు మనోనేత్రం ముందు బ్రాందీ సీసాలు, జైమాలినులూ నాట్యం చేస్తూనే వున్నాయి. రాజమండ్రిలో స్నేహితులతో జల్సాచేద్దామనుకుంటే కథ అడ్డం తిరిగింది. బింకం సడలిపోగా - ముసలి పీనుగ తనని పోలీసులకు అప్పజెప్తాడేమోనన్న భయంతో - బిక్కమొగం వేసాడు.

ముసలమ్మ నమస్కారాలు పెట్టేస్తూ సుందరాన్ని పొగడివేస్తున్నది. వర్ధనమ్మ భర్తవైపు మురిపెంగా చూసింది. కిషన్‌కి తండ్రిని చూస్తే గర్వంగా అనిపించింది యిప్పుడు. మైథిలి-యువటికి - సగర్వంగా తల ఎత్తింది.

రాజమండ్రి స్టేషన్ ...

జుత్తుల్ని, హనుమంతుని పోలీసులకు అప్పజెప్పాలనుకున్నాడు సుందరం. కాని వద్దని ముసలమ్మ బతిమాలింది. బ్రతుకు జీవుడా అని బయట పడ్డారు వాళ్ళు.

"సారీ డాడీ ! నేను మీకు కనీసం మోరల్ సపోర్ట్ అయినా ఇవ్వలేక పోయాను" అన్నాడు కిషన్ తల వంచుకుని.

"టేకిట్ యీజీ, మై బోయ్ !" ఆప్యాయంగా కొడుకు భుజం తట్టాడు సుందరం.

స్టేషన్ బయట ఎదురుగా "యువతరం కదిలింది" సినిమా పోస్టర్ కనిపించింది.

రిక్షా బేరం ఆడడం మరిచిపోయి ఆలోచనలో పడ్డాడు సుందరం.. యువతరం నిజంగా కదిలిందా ? కదిలితే, ఏటువైపు ? మంచి వైపా ?... చెడు వైపా ?! ...